

LÆRERE OG FORSKNING

- Resultater fra en undersøkelse blant lærere i grunn- og videregående skole.

Innledning

TNS Gallup har på oppdrag Kunnskapsdepartementet gjennomført en undersøkelse blant lærere om deres forhold til vitenskap og forskning. Undersøkelsen bygger på undersøkelsen "Lärares syn på Vetenskap" som ble gjennomført av TEMO på oppdrag fra "Vetenskap & allmänhet".

Kontaktperson i Kunnskapsdepartementet har vært Are Turmo. Prosjektleder i TNS Gallup har vært Elise Wedde. TNS Gallup vil takke Kunnskapsdepartementet for et godt samarbeid og ønsker lykke til videre i arbeidet med resultatene!

Oslo, januar 2008

Innhold

1. Om undersøkelsen.....	5
2. Sammendrag	7
3. Intervjupersonenes kjønn, alder og utdannelse	7
4. Hvor søker lærerne kunnskap?.....	8
5. Hvor søker elevene informasjon?.....	11
6. Lærernes holdninger til elevenes forhold til kunnskap	12
7. Lærernes holdninger til forskning og undervisning	12
8. Kontakt med forskere.....	15
9. Utviklingen de siste 5 til 10 årene.....	17
10. Interessen for å få egne erfaringer fra forskning	19
11. Forskjeller mellom de ulike målgruppene i undersøkelsen	20

1. Om undersøkelsen

Undersøkelsen ble gjennomført postalt blant til sammen 3 600 lærere på videregående skole og på ungdoms- og barnetrinnet. 1 716 lærere svarte på undersøkelsen, noe som gir en samlet svarprosent på 48 prosent (se tabell 3 for svarprosjenter for de ulike målgruppene).

Metode	Målgrupper	Utvalg	Svarprosent	Utvalgskilde
Postal	Lærere på: <ul style="list-style-type: none"> • Videregående skole • Ungdomstrinnet • Barnetrinnet • + Førskolelærere på barnetrinnet 	3 600	48%	Videregående skoler: Ssb Grunnskoler: GSI

Utvalg

Videregående skoler

Det ble trukket et tilfeldig utvalg på 300 av samtlige videregående skoler (417 skoler). Utvalget ble trukket fra Statistisk sentralbyrås base over videregående skoler.

Grunnskoler

Det finnes 3 147 grunnskoler i Norge. For å sikre et utvalg som var representativt på skoletype, (ungdomsskoler, barneskoler og kombinerte barne- og ungdomsskoler), geografi og skolestørrelse ble utvalget stratifisert ut fra disse kriteriene. Resultatene ble også vektet iht dette. Tabellene nedenfor viser en oversikt av hhv. populasjonen og utvalget som ble trukket.

Tabell 1. Populasjonen av grunnskoler fordelt på skoletype, geografi og skolestørrelse

Populasjon		0-50	51-150	151-300	Over 301	I alt
Oslo og Akershus	Barneskole	4	34	61	141	240
	Ungdomsskole	0	1	29	56	86
	Kombinert skole	11	12	11	35	69
Resten av Østlandet	Barneskole	67	168	160	95	490
	Ungdomsskole	3	14	72	48	137
	Kombinert skole	7	24	28	24	83
Sør- og Vestlandet	Barneskole	246	246	173	152	817
	Ungdomsskole	2	22	85	70	179
	Kombinert skole	27	94	92	53	266
Trøndelag og Nord-Norge	Barneskole	128	108	91	56	383
	Ungdomsskole	2	15	27	30	74
	Kombinert skole	115	108	59	41	323
I alt	Barneskole	445	556	485	444	1930
	Ungdomsskole	7	52	213	204	476
	Kombinert skole	160	238	190	153	741
		612	846	888	801	3147

Tabell 2. Utvalg av grunnskoler fordelt på skoletype, geografi og skolestørrelse

Prop. utv (etter skoletype)		0-50	51-150	151-300	Over 301	I alt
Oslo og Akershus	Barneskole	1	10	18	43	72
	Ungdomsskole	0	1	29	56	86
	Kombinert skole	11	12	11	35	69
Resten av Østlandet	Barneskole	20	51	48	29	148
	Ungdomsskole	3	14	72	48	137
	Kombinert skole	7	24	28	24	83
Sør- og Vestlandet	Barneskole	74	74	52	46	247
	Ungdomsskole	2	22	85	70	179
	Kombinert skole	27	94	92	53	266
Trøndelag og Nord-Norge	Barneskole	39	33	27	17	116
	Ungdomsskole	2	15	27	30	74
	Kombinert skole	115	108	59	41	323
I alt	Barneskole	134	168	147	134	583
	Ungdomsskole	7	52	213	204	476
	Kombinert skole	160	238	190	153	741
		301	458	550	491	1800

Nedenfor vises en detaljert oversikt over hvor mange som ble invitert til å delta i undersøkelsen innenfor de ulike målgruppene, samt hvor mange som svarte på undersøkelsen.

Tabell 3: Utvalgstørrelse og svarprosent

	Brutto	Netto	Svarprosent
Lærere på videregående skoler	900	433	48 %
Lærere på ungdomstrinnet	900	522	58 %
Lærere på barnetrinnet	900	424	47 %
Førskolelærere som underviser på barnetrinnet	900	324	36 %
Ikke oppgitt arbeidssted		13	
Total	3 600	1 716	48 %

2. Sammendrag

Dersom lærerne har behov for ny kunnskap søker de som oftest på Internett eller spør kollegaer. Elevene benytter også i størst grad Internett eller spør lærerne. I tillegg bruker de biblioteket.

De fleste lærerne mener det er viktig at elevene lærer seg å søke kunnskap men også at det er viktig at de lærer seg kildekritikk. De er imidlertid paradoksalt nok mindre opptatt av at elevene lærer seg å skille mellom kunnskap og informasjon.

Mens lærerne på videregående skole er de som er mest opptatt av å ta med vitenskapelige resultater *innen deres emneområder* i undervisningen er lærerne på grunnskolen mest opptatt av at *metodene* og verkøyene som benyttes i undervisningen er basert på forskning.

De fleste lærerne mener at en kan være en bra lærer uten å følge med på forskningen innen ens eget undervisningsemne eller ta del i resultater fra pedagogisk forskning. Det er også de flestes oppfatning at vitenskap og forskning kan være for abstrakt til å passe inn i skolens arbeidsmetode og at pedagogisk forskning for sjelden behandler spørsmål som er viktige for lærernes daglige virke.

De færreste lærere har hatt kontakt med forskere i forbindelse med sitt arbeid som lærer det siste året (61 prosent). Det er lærerne på videregående skole som i størst grad har hatt kontakt.

Lærerne mener de selv må ta mye av ansvaret for at ny kunnskap blir tatt i bruk men også at skoleledelsen i størst grad har ansvaret. Halvparten av lærerne synes også det er viktig at flere lærere får erfaring fra forskning. Likevel er det kun en av fire som kunne tenke seg å ta forskerutdanning.

3. Intervjupersonenes kjønn, alder og utdanning

Kjønnsfordelingen i undersøkelsen blant lærerne i videregående skole er jevn med 49 prosent menn og 51 prosent kvinner. Halvparten av disse lærerne (52 prosent) er i alderen 45 – 59 år. 12 prosent er over 60 år. De fleste (76 prosent) har lærerutdanning fra universitetet. Kun 1 prosent har utdanning på doktorgradsnivå. 6 prosent har ikke fullført lærerutdanningen.

Av lærerne som underviser på ungdomstrinnet er 57 prosent kvinner og 43 prosent menn. 43 prosent er i alderen 45 – 59 år mens 41 prosent er i alderen 30 – 44 år. Det er med andre ord relativt sett færre i alderen 45 – 59 år i ungdomsskolen sammenliknet med i videregående skole. Lærerne på ungdomstrinnet har hovedsakelig allmennlærerutdanning (59 prosent) eller lærerutdanning fra universitetet (48 prosent). Ingen av lærerne har tatt doktorgrad.

Kvinneandelen øker når vi går til gruppen lærere som underviser på barnetrinnet. Av disse er hele 75 prosent kvinner. Hovedvekten av disse befinner seg i alderen 30 – 59 år (76 prosent). 10 prosent er over 60 år. 93 prosent av disse lærerne har allmennlærerutdanning mens 10 prosent har lærerutdanning fra universitetet (noen av lærerne har begge deler).

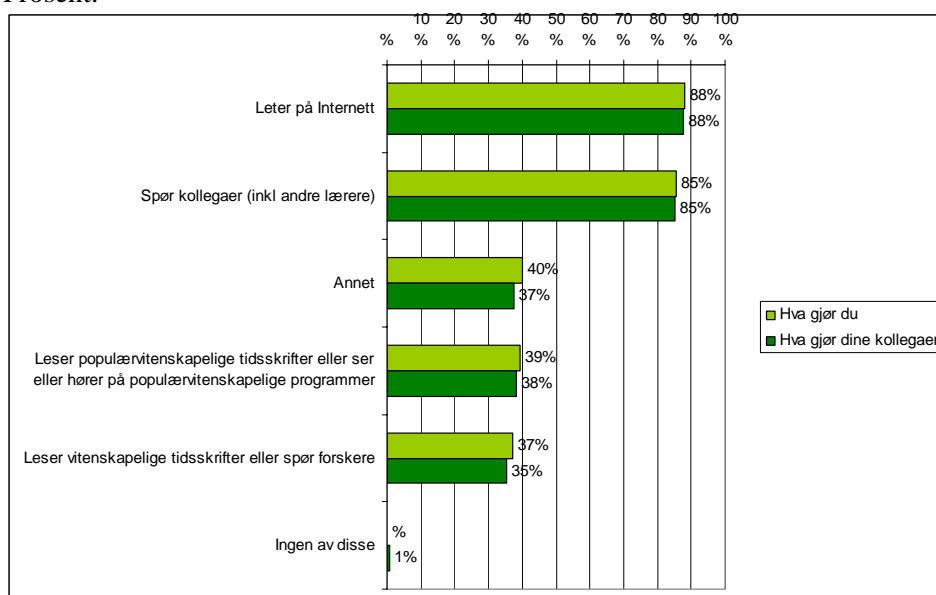
Den høyeste kvinneandelen finner vi i gruppen førskolelærere som jobber på barnetrinnet. 95 prosent av disse er kvinner. Aldersmessig befinner hovedvekten seg innenfor aldersgruppen 45- 59 år (55 prosent). Kun 4 prosent er over 60 år.

4. Hvor søker lærerne kunnskap?

Vi har spurt lærerne hva de gjør når de har behov for ny kunnskap innenfor et emneområde. Som kontrollspørsmål har vi bedt lærerne svare på hva de tror deres kollegaer gjør når de trenger ny kunnskap. De fleste lærerne søker på internett eller spør kollegaene sine dersom de har behov for ny kunnskap. Resultatene viser at det er samsvar mellom hva lærerne selv gjør og hva de tror deres kollegaer gjør. Andelen som leser enten populærvitenskapelige eller vitenskapelige tidsskrifter ligger i underkant av 40 prosent. En stor andel oppgir at de leter andre steder enn de oppgitte. Sannsynligvis befinner fagbøker seg blant eksemplene der.

Det er hovedsakelig ikke så store forskjeller på hva lærerne ved de ulike skolene gjør, men lærerne i videregående skole skiller seg ut ved at de i større grad leser vitenskapelige tidsskrifter eller spør forskere dersom de har behov for ny kunnskap enn hva de andre lærerne gjør (hhv. 53 prosent blant lærerne i videregående skole mot 28-36 prosent av de andre). Videre er andelen som leser vitenskapelige tidsskrifter eller spør forskere størst blant lærerne som underviser i matematisk/naturvitenskapelige/tekniske emner (68 prosent).

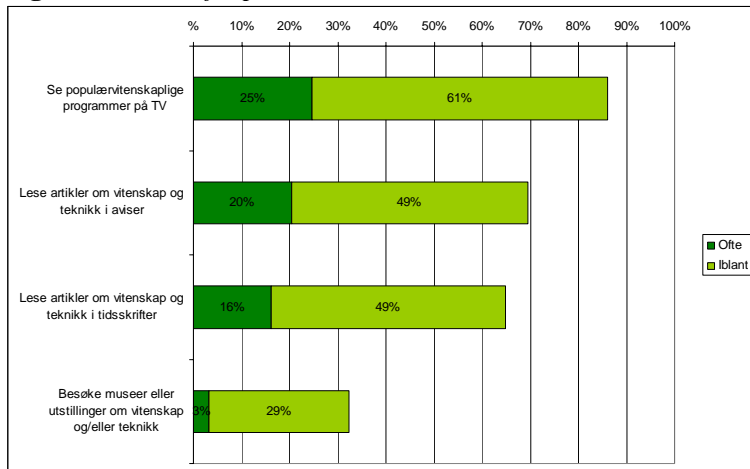
Figur 1. "Hvor gjør du/dine kollegaer når de har behov for ny kunnskap innen et emneområde?". Present.

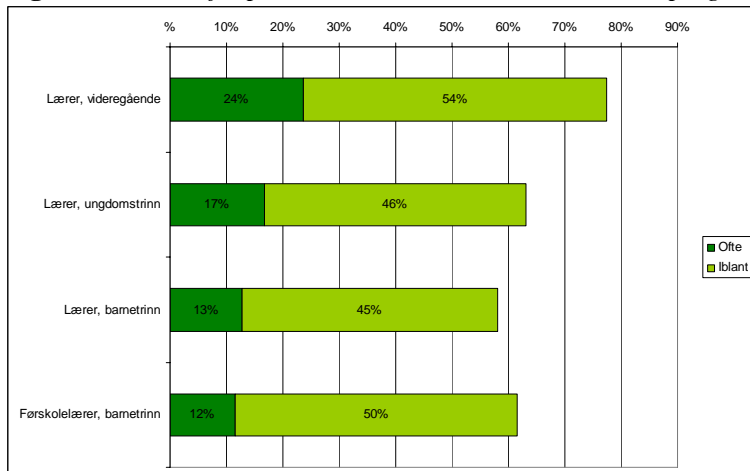
Selv om de færreste oppgir populærvitenskapelige programmer på TV som kilde når de trenger ny kunnskap, sier nesten alle lærerne (86 prosent) at de ofte eller noen ganger ser på slike programmer. I tillegg leser nesten 7 av 10 artikler om vitenskap og teknikk i aviser (69 prosent). Noen færre, men samtidig langt over halvparten (65 prosent) leser artikler om vitenskap og teknikk i tidsskrifter. Lavest oppslutning er det om besøk på museer eller utstillinger om vitenskap og/eller teknikk. En av tre oppgir at de i blant eller ofte gjør det. Det er ingen store forskjeller mellom lærerne ved de ulike skoletypene når det gjelder dette. Det eneste unntaket er at lærerne i videregående skoler i større grad leser artikler om vitenskap og teknikk i tidsskrifter og aviser enn lærerne i grunnskolen gjør.

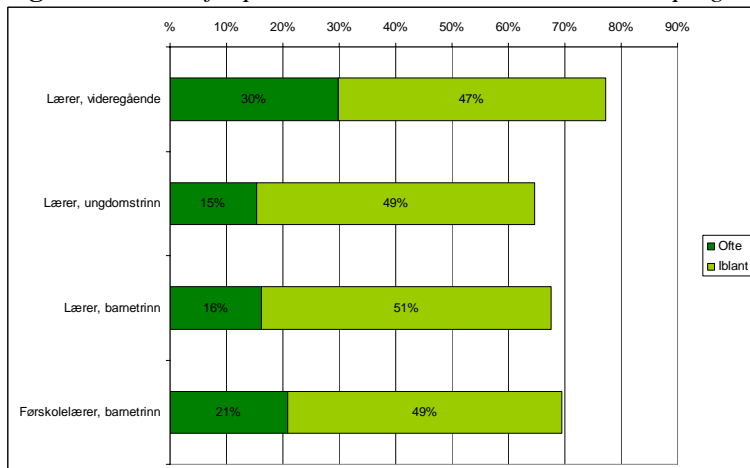
Figur 2. ”Hvor ofte pleier du å...”. Total. Prosent.

Figur 3. ”Hvor ofte pleier du å lese artikler om vitenskap og teknikk i tidsskrifter?”. Prosent

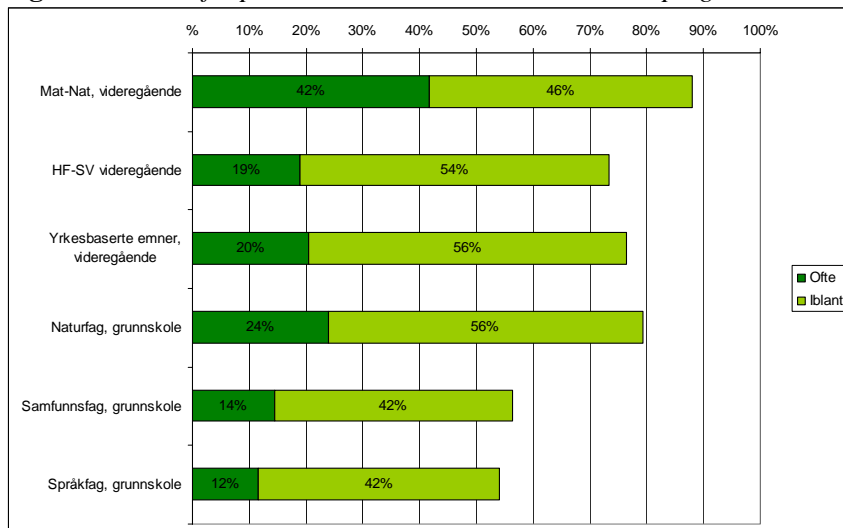

Figur 4. ”Hvor ofte pleier du å lese artikler om vitenskap og teknikk i aviser?”. Prosent.

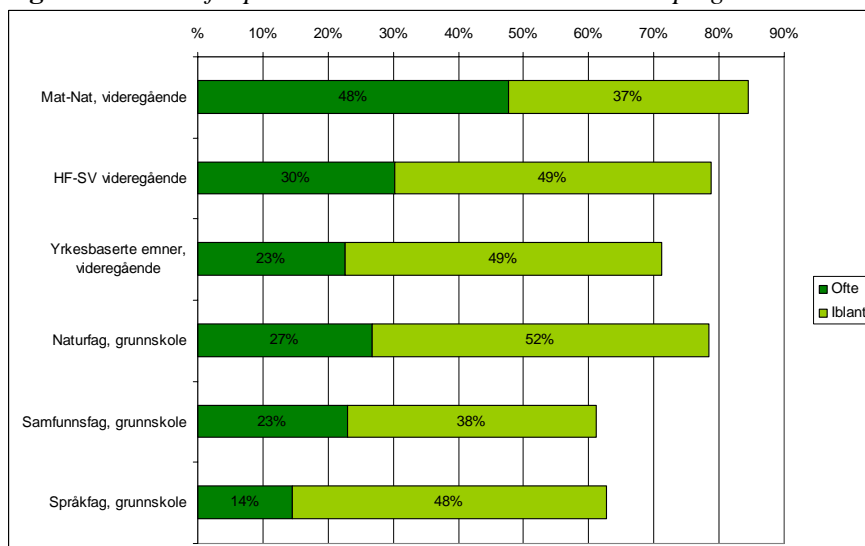

Andelen som leser artikler om vitenskap og teknikk i tidsskrifter eller aviser er høyest blant lærerne som underviser i matematiske/naturvitenskaplige/tekniske emner på videregående skole eller i naturfag på grunnskolen. Lærerne som underviser i samfunnsfag eller språkfag i grunnskolen er de som i minst grad leser slike artikler.

Figur 5. "Hvor ofte pleier du å lese artikler om vitenskap og teknikk i tidsskrifter?". Prosent

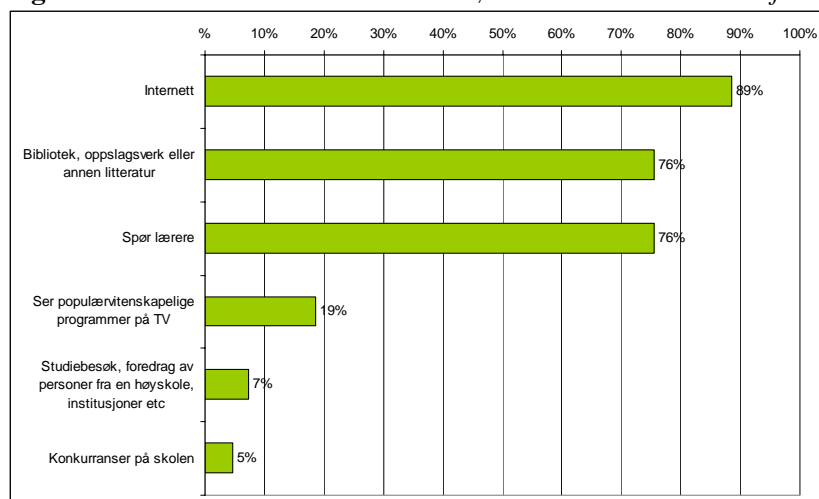
Figur 6. "Hvor ofte pleier du å lese artikler om vitenskap og teknikk i aviser?". Prosent.

5. Hvor søker elevene informasjon?

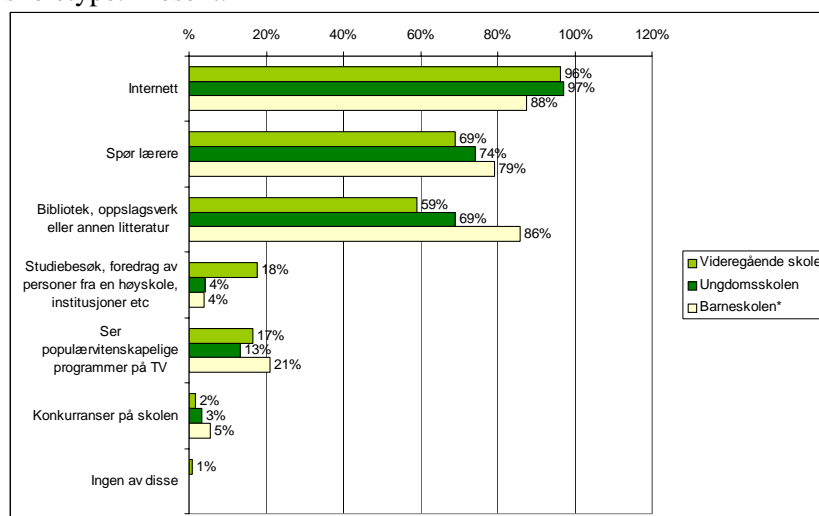
Internett er det medium elevene oftest benytter seg av når de har behov for å søke kunnskap eller informasjon andre steder enn i lærebøkene. Nær ni av ti lærere oppgir at deres elever benytter internett til dette. Samtidig er det i følge lærerne fortsatt svært vanlig at de leter i oppslagsverk eller annen litteratur på bibliotek eller spør lærerne.

Figur 7. ”Hvilke andre kilder enn lærebøker bruker dine elever oftest? Er det...?” Total. Prosent.

Hovedtrendene er de samme for elevene uavhengig av trinn, men resultatene viser også at elevene på barneskolen i mindre grad benytter Internett til fordel for å gå på biblioteket eller å spørre læreren. Resultatene viser også at elevene ved videregående skoler i større grad får tilleggsinformasjon/kunnskap gjennom studiebesøk og foredrag.

Figur 8. ”Hvilke andre kilder enn lærebøker bruker dine elever oftest? Er det...?” Fordelt på skoletype. Prosent.

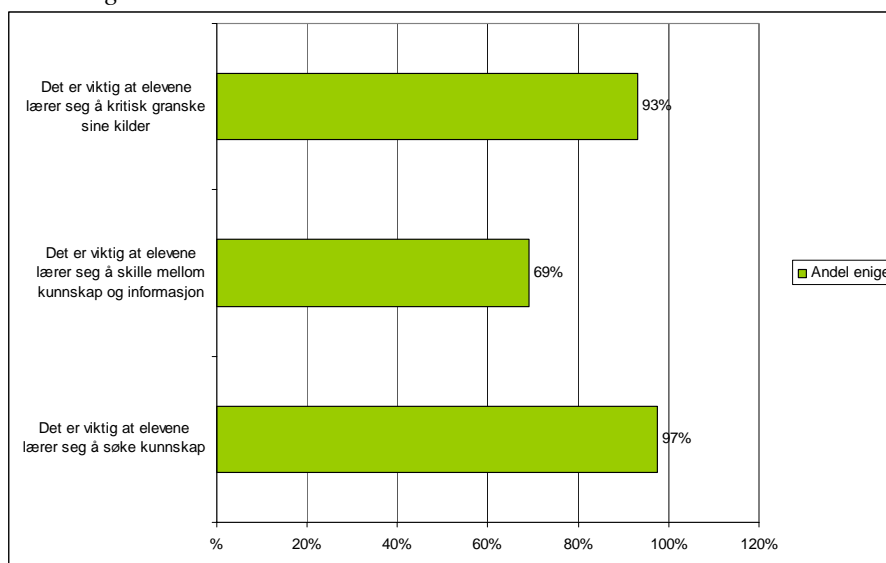

* Resultatene for ”barneskolen” er gitt av lærerne som jobber på barnetrinnet. Førskolelærernes svar er ikke inkludert her.

6. Lærernes holdninger til elevenes forhold til kunnskap

De fleste lærerne slutter opp om at det er viktig at elevene lærer seg å kritisk granske sine kilder og at det er viktig at de lærer seg å søke kunnskap. Lærerne er imidlertid ikke like opptatt av at elevene lærer seg å skille mellom kunnskap og informasjon. Det er først og fremst lærerne og førskolelærerne på barnetrinnet som vurderer dette som mindre viktig for sine elever.

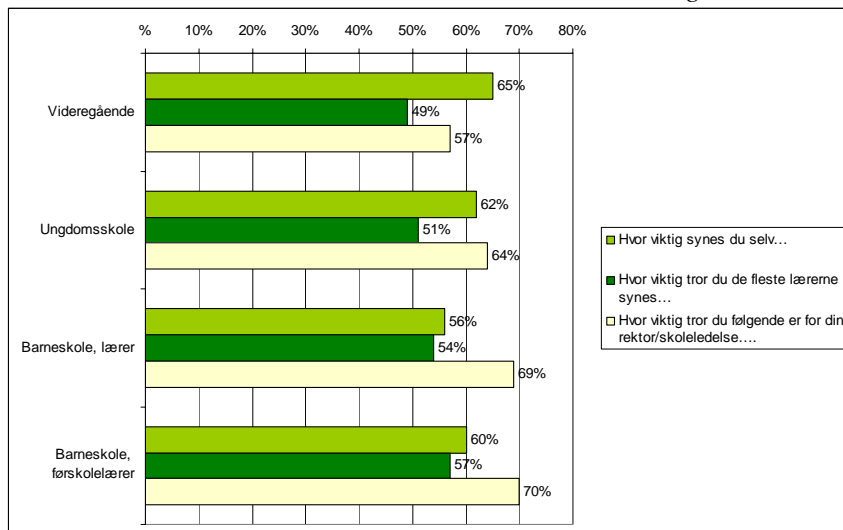
Figur 9. ”Her kommer noen påstander. Vi vil be deg om å angi om du her helt enig, delvis enig eller helt uenig...”. Prosent.

7. Lærernes holdninger til forskning og undervisning

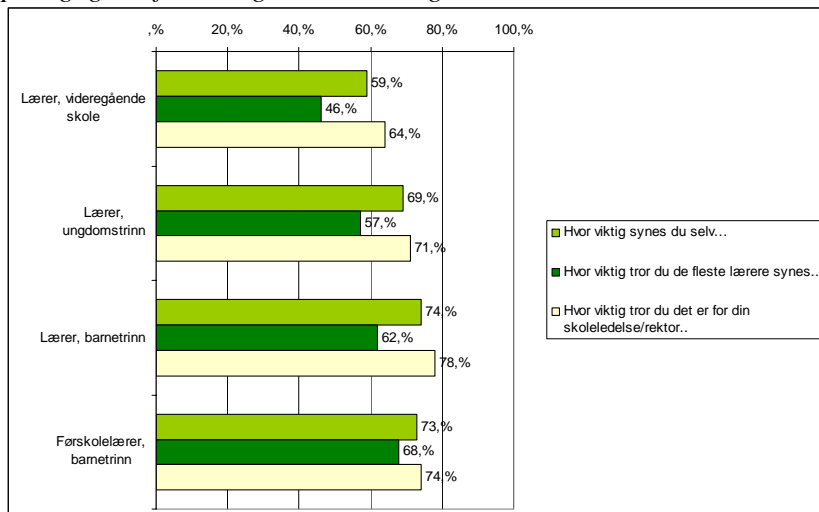
Lærerne ble bedt om å vurdere viktigheten av ulike måter å dra nytte av forskningsresultater på i undervisningssammenheng. I tillegg ble de bedt om å oppgi hvordan de tror de fleste andre lærere samt skoleledelsen/rektor vurderer dette. Det første lærerne tok stilling til var hvor viktig de mener det er å ta med vitenskapelige resultater i undervisningen. Svarene viser at lærerne anser dette som viktigere jo høyere trinn de underviser på. Lærerne på alle skoletypene tror imidlertid det er mer viktig for dem selv enn det er for de fleste andre lærere. Det er først og fremst lærerne på videregående skole og ungdomsskole som mener det er en slik forskjell mellom den selv og andre lærere. I tillegg mener lærerne på videregående at skoleledelsen anser det som mindre viktig at de tar med vitenskapelige resultater i undervisningen enn hva de selv synes det er. Dette forholdet er motsatt på grunnskolen. Der tror lærerne at skoleledelsen synes dette er viktigere enn hva de selv gjør. Det er først og fremst lærerne og førskolelærerne på barnetrinnet som oppfatter en slik forskjell.

Figur 10. "Hvor viktig synes du selv/de fleste lærere/din rektor det er å ta med vitenskapelige resultater innen ditt eller dine emneområder i undervisningen?": Andel som har svart at det er viktig

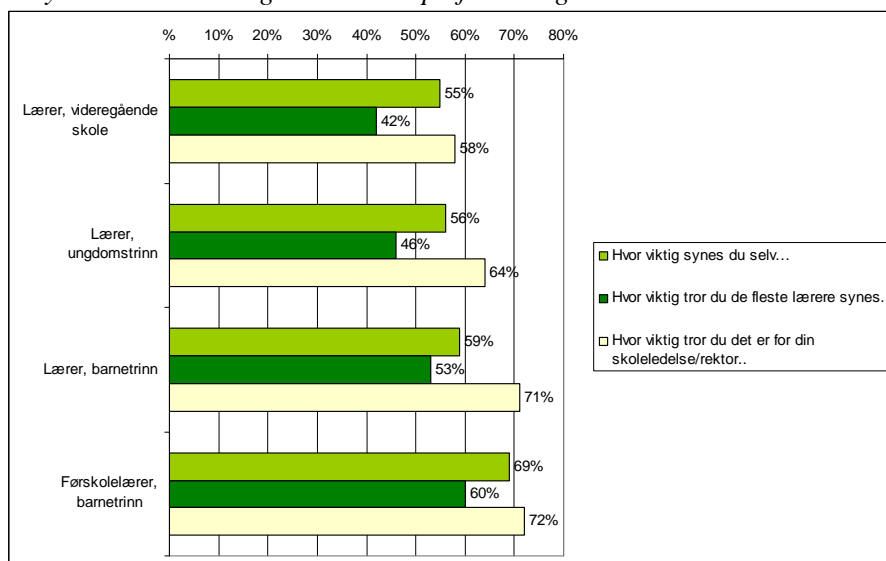
Andelen som mener det er viktig å utnytte resultater fra pedagogisk forskning i undervisningen er høyest blant lærerne og førskolelærerne som jobber på barnetrinnet. 3 av 4 av disse mener det er viktig. Gjennomsnittlig mener alle lærerne at de selv legger mer vekt på å utnytte resultater fra pedagogisk forskning i undervisningen enn hva de fleste andre lærere gjør. Men, de tror også at deres skoleledelse/rektor legger mer vekt på dette enn hva de gjør selv.

Figur 11. "Hvor viktig synes du selv/de fleste lærere/din rektor det er å utnytte resultater fra pedagogiske forskning i undervisningen?" Andel som har svart at det er viktig

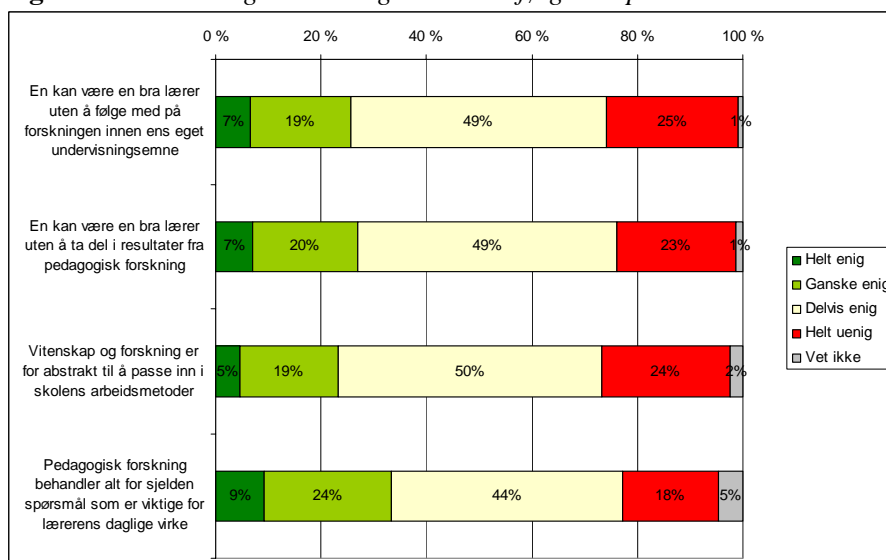
Også når det gjelder vurderingen av viktigheten av at metoder og verktøy som benyttes i undervisningen er basert på forskning, finner vi at lærerne og førskolelærerne i grunnskolen vektlegger dette mest. Hovedbilde er at *det pedagogiske* vektlegges sterkest av lærerne på barnetrinnet mens det å ta med vitenskapelige resultater innen *ens eget fagområde* i undervisningen vektlegges mest på videregående. I tillegg gjelder også her at lærerne tror de fleste andre lærere vektlegger dette mindre enn dem selv.

Figur 12. "Hvor viktig synes du selv/de fleste lærere/din rektor det er at metoder og verktøy som benyttes i undervisningen er basert på forskning?" Andel som har svart at det er viktig

Lærerne ble bedt om å ta stilling til fire påstander knyttet til bruk av vitenskapelige resultat i undervisningen. De fleste er mer eller mindre enige i alle utsagnene, men en andel på mellom 18 – 25 prosent er helt uenig i påstandene. Størst enighet er det om at pedagogisk forskning sjelden er relevant for lærernes daglige virke. 3 av 4 lærere er i mer eller mindre grad enige. I tråd med dette slutter også flesteparten opp om at det å ta del i forskningsresultatene eller å følge med på forskningen innen ens eget undervisningsemne ikke er nødvendig for å være en bra lærer. 3 av 4 mener også at vitenskap og forskning er for abstrakt til i det hele tatt å passe inn i skolens arbeidsmetoder. Ser vi dette i sammenheng med at totalt 61 prosent av lærerne mener det er viktig å ta med vitenskapelige resultater i undervisningen kan det virke overraskende at kun 25 prosent mener en ikke kan være en bra lærer uten å følge med på forskningen innen ens eget undervisningsområde. En måte å forstå det på er at de synes det er viktig, men ikke viktig nok til at det er en betingelse for å være en god lærer.

Figur 13. "Hvor enig eller uenig er du i de følgende påstandene.?" Prosent.

8. Kontakt med forskere

39 prosent av lærerne har hatt kontakt med forskere i forbindelse med sitt arbeid som lærer det siste året. Kontakten er mest utbredt blant lærerne i videregående skole der nær halvparten av lærerne har vært i kontakt med forskere siste året. Ser vi på resultatene brutt ned på hvilket emneområde lærerne underviser i finner vi at det er lærere som underviser i matematiske/naturvitenskapelige/tekniske emner som i størst grad har hatt kontakt med forskere. Tilsvarende finner vi at det blant grunnskolelærerne er de som underviser i naturfag som i størst grad har hatt slik kontakt.

Figur 14. ”På hvilken eller hvilke av følgende måter har du hatt kontakt?”. Prosent

Det vanligste er at lærerne har hatt kontakt med forskere i forbindelse med kompetanseutvikling eller videreutvikling (65 prosent av kontaktene). I tillegg bidrar lærernes egne kontakter med forskere (27 prosent) og skolens samarbeid med en høyskole/universitet (27 prosent) til en stor del av kontaktene. Ikke overraskende er det først og fremst lærere med utdannelse fra universitetet som har hatt kontakt med forskere via egne kontakter med forskere (44 prosent av lærerne med lærerutdanning fra universitetet).

Tabell 4. "På hvilken eller hvilke av følgende måter har du hatt kontakt?". Prosent

Skolen har et etablert samarbeid med en høyskole eller universitet	27%
Jeg har egne kontakter	27%
Studiebesøk på forskningsinstitusjon etc	14%
Deltatt i kompetanseutvikling eller videreutvikling	65%
Annet	15%

På spørsmål om hva lærerne tror er de viktigste årsakene til at de ikke har kontakt med forskere nevnes ofte følgende;

- Mangel på tid.
- Mangel på nettverk.
- Ser ikke relevansen.
- Forskere henvender seg sjelden til lærere.
- Liten tilgjengelighet.
- For mange oppgaver som blir lagt til lærerrollen.

De fleste lærerne mener det både er et ledelsesansvar og lærernes eget ansvar å sørge for at ny kunnskap blir tatt i bruk i skolearbeidet. En av tre mener forskerne har et ansvar. Det er først og fremst lærere med førskolelærerutdannelse som mener at skolens ledelse har det største ansvaret for at ny kunnskap blir tatt i bruk i skolearbeidet. Samtidig er de også den gruppen lærere som tar på seg størst ansvar for dette selv.

Tabell 5. "Hvilken eller hvilke av de følgende anser du har det største ansvaret for at ny kunnskap blir tatt i bruk i skolearbeidet?". Prosent

	Total	Allmennlærer- utdanninng	Førskolelærer- utdanning	Lærerutdanning fra universitetet
Forskere	35%	34%	38%	37%
Lærerne	74%	72%	77%	75%
Skolens ledelse	85%	86%	91%	80%
Andre som arbeider innen skolen for eksempel bibliotekarer	8%	9%	8%	8%
Ingen av disse	2%	1%	2%	1%
Vet ikke	2%	2%	1%	3%

Lærerne har kommet med forslag til hva de mener hhv. forskere, lærere/førskolelærere og skoleeiere kunne gjort slik at forskningsresultater lettere kunne blitt brukt i skolesammenheng. Noen av forslagene på hva forskere kan gjøre er:

- Gjøre resultatene mer tilgjengelige.
- Samarbeide med skolene.
- Eget nettsted for publisering av forskningsresultater.
- Forskere kan holde kurs på skolene.
- Forskere trenger mer kjennskap til dagliglivet på skolen.
- Forenkle språket forskning formidles på.

På spørsmål om hva lærere/førskolelærerne selv kan gjøre foreslås:

- Være aktivt interesserte.
- Følge med på egne fagfelt.
- Holde kontakt med studiested.
- Jobbe mer i fagseksjoner.
- Bli flinkere til å dele ny kunnskap med hverandre.
- Opprette kontakt med forskningsmiljøer.
- Sette av tid.
- Kan ikke gjøre noe mer så lenge hverdagen er så hektisk.

På spørsmål om hva skoleledelsen kan gjøre foreslås:

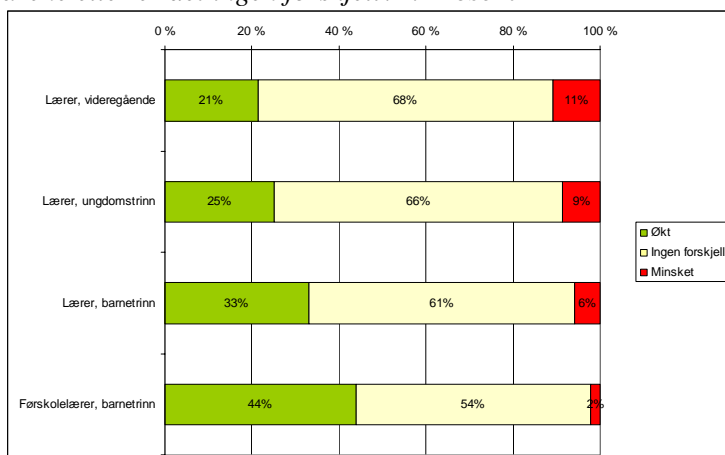
- Informere og legge til rette.
- Mer etterutdanning/kurs.
- Lage nettside der forskning presenteres.
- Gi lærerne mer tid.
- Lage korte rapporter/legge fram resultater.
- Gi lærerne tid og rom til å sette seg inn i aktuell forskning og formidle dette til den vanlige lærer.

9. Utviklingen de siste 5 til 10 årene

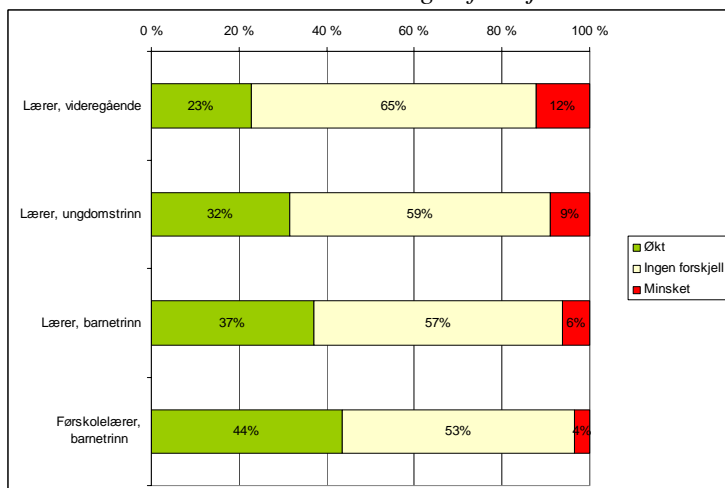
Lærerne har vurdert utviklingen de siste 5 til 10 årene når det gjelder interessen for forskning, hyppigheten av aktiviteter knyttet til forskning og kravet til at lærerne skal følge med på den vitenskapelige utviklingen. De fleste mener at det ikke har skjedd noen endring på disse feltene. Blant lærerne som mener det *har* skjedd en endring, sier de fleste at denne har bestått i et økt snarere enn et redusert fokus på forskning. Det generelle bildet er at andelen som mener det har vært en økning er lavere jo høyere opp i skolesystemet en kommer. Det tegner seg også et bilde av at lærerne opplever at kravet om å følge med i den vitenskapelige utviklingen har økt mer enn både interessen for forskning ved skolene og antall aktiviteter med tilknytning til forskning. Det er førskolelærerne som er mest optimistiske både med tanke på om interessen for forskning, antall aktiviteter i tilknytning til det samt kravet til at lærerne følger med i den vitenskapelige utviklingen har økt.

Blant lærerne i videregående skole mener 68 prosent at de *ikke* synes det har vært noen forandring når det gjelder interessen for forskning på skolen de jobber ved. Videre mener 65 prosent at de heller ikke har sett noen endring i antall aktiviteter med tilknytning til forskning. Til slutt mener 60 prosent av disse lærerne at kravet til lærerne om å følge med i den vitenskapelige utviklingen ikke har endret seg.

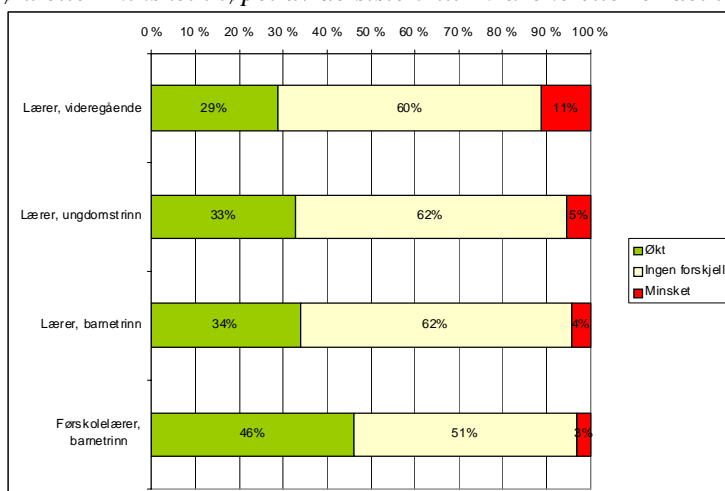
Figur 15. "Anser du interessen for forskning på din skole har økt eller minsket i løpet av de 5 til 10 årene eller er det ingen forskjell?". Prosent

Figur 16. "Anser du at antall aktiviteter med tilknytning til forskning har økt eller minsket i løpet av de siste 5 til 10 årene eller er det ingen forskjell?". Prosent

Figur 17. "Anser du at kravet til lærerne på din skole følger med i den vitenskapelige utviklingen har økt eller minsket i løpet av de siste 5 til 10 årene eller er det ingen forskjell?". Prosent

10. Interessen for å få egne erfaringer fra forskning

Halvparten av lærerne synes det er viktig at flere lærere selv skaffer seg erfaring fra forskning. Det er først og fremst førskolelærerne og lærerne med utdanning fra universitetet som synes dette er viktig. Når det gjelder å ønske seg forskerutdanning er det lærerne med utdanning fra universitetet som i størst grad kunne tenke seg det.

Tabell 6. "Synes du selv at det er viktig eller mindre viktig at flere lærere selv skaffer seg egen erfaring fra forskning?" Prosent.

	Allmennlærer- utdanninig	Førskolelærer- utdanning	Lærerutdanning fra universitetet
Viktig	46 %	55 %	54 %
Mindre viktig	26 %	17 %	24 %
Vet ikke	29 %	28 %	22 %

Tabell 7. "Kan du selv tenke deg å begynne med forskerutdanning eller kan du ikke tenke deg det?". Prosent.

	Allmennlærer- utdanninig	Førskolelærer- utdanning	Lærerutdanning fra universitetet
Kan tenke meg	25 %	21 %	35 %

Lærerne har svart på hva de skulle ønske at det ble forsket mer på slik at de kunne dratt nytte av det i deres virksomhet som lærer. Noe av det som nevnes av mange er:

- Lese og skriveopplæring
- Hvordan får mer disiplin og økte motivasjonen for læring
- Foreldrenes betydning for elevenes læring
- Metodikk
- Elevenes psykiske helse
- Sammenhengen mellom hjemmeforhold og læring
- Elever som faller utenfor
- Elevenes psykososiale situasjon pga familieoppløsning

11. Forskjeller mellom de ulike målgruppene i undersøkelsen

Lærere i videregående skole

Lærerne i videregående skole er den lærergruppen som i størst grad leser vitenskapelige og populærvitenskapelige tidsskrifter dersom de trenger ny kunnskap. Når det gjelder hvor deres elever leter når de har behov for andre kilder enn lærebøkene oppgir de mest sjelden at deres elever benytter bibliotek, oppslagsverk eller annen litteratur. Elevene deres spør også i mindre grad lærerne sine sammenliknet med elevene på grunnskolen. Videre er lærerne på videregående skole den lærergruppen som i størst grad vektlegger at elevene må lære seg å skille mellom kunnskap og informasjon samt lære seg kildekritikk. Disse lærerne er i størst grad av den oppfatning av at det er viktig å ta med vitenskapelige resultater innen deres fagfelt i undervisningen, men samtidig minst opptatt av å utnytte pedagogisk forskning i undervisningen. De er også minst opptatt av at metoder og verktøy som benyttes i undervisningen er forskningsbasert.

Sammenliknet med de andre lærergruppene har lærerne i den videregående skole mest kontakt med forskere i løpet av det siste året. Det er også disse lærerne som i størst grad har egne kontakter blant forskere og som selv kunne tenke seg å begynne med en forskerutdanning. Samtidig oppgir de oftere enn de andre lærergruppene at interessen for forskning og antall aktiviteter knyttet til dette har minsket ved skolen de jobber ved de siste 5 til 10 årene. De mener også i størst grad at kravet til lærerne om å følge med i den vitenskapelige utviklingen har minsket.

Lærerne i grunnskolen

Lærerne på barnetrinnet befinner seg i en mellomposisjon. Det at de deler arbeidssted med førskolelærerne og utdanning med lærerne på ungdomstrinnet gjenspeiles i resultatene. Likevel har de flest fellestrekk med lærerne på ungdomstrinnet. Vi presenterer derfor disse to lærergruppene samlet her.

Lærerne i grunnskolen leser i mindre grad vitenskapelige tidsskrifter dersom de har behov for ny kunnskap innenfor et emneområde, men benytter seg av internett i samme grad som de andre lærergruppene. I likhet med lærerne på videregående skole spør de kollegaer sjeldnere enn hva førskolelærerne gjør. Lærerne på ungdomstrinnet skiller seg ut fra lærerne på barnetrinnet ved at de i større grad er opptatt av at elevene lærer seg å skille mellom kunnskap og informasjon, de er likevel begge enige om at det er viktig at elevene lærer seg å kritisk granske sine kilder.

Lærerne på barnetrinnet og ungdomstrinnet befinner seg begge i en mellomposisjon når det gjelder hvor viktig de synes det er å integrere forskningsresultater og undervisning. De er i mindre grad enn lærerne på videregående, men i større grad enn førskolelærerne opptatt av å ta med vitenskapelige resultater i undervisningen. Når det gjelder vurderingen av hvor viktig de synes det er at metodene og verktøyene som benyttes i undervisningen er basert på forskning, er forholdet imidlertid motsatt. Bildet som tegner seg av at det faglige vektlegges sterkere jo høyere opp i skolesystemet en kommer, mens det pedagogiske står sterkest på de laveste trinnene, bekreftes i grunnskolelærernes vurdering av påstanden om at pedagogisk forskning alt for sjelden behandler spørsmål som er viktige for lærerens daglige virke. Her er lærerne på grunnskolen mer enige i dette enn hva lærerne ved videregående er men mindre enige enn det førskolelærerne er.

Førskolelærere som underviser på barnetrinnet

Førskolelærerne er de som i størst grad spør kollegaer når de har behov for ny kunnskap innenfor et emneområde. Sammen med lærerne som underviser på barnetrinnet er de den gruppen som i minst grad leser artikler om vitenskap og teknikk i aviser. Samtidig er førskolelærerne den gruppen lærere som i

størst grad er opptatt av at metoder og verktøy som benyttes i undervisningen er basert på forskning og at resultater fra pedagogisk forskning utnyttes i undervisningen. De er imidlertid mindre opptatt av å ta med vitenskapelige resultater innen deres emneområder i undervisningen og tror at skoleledelsen er langt mer opptatt av dette enn det de selv er. Førskolelærere er også minst enige i at pedagogisk forskning sjelden behandler spørsmål som er viktige for lærernes daglige virke. De er også den gruppen som sammen med lærerne på videregående skole har hatt mest kontakt med forskere.